

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
Сүхбаатар аймаг дахь төрийн
аудитын газар

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ХҮҮХДИЙН ТӨЛӨӨ ЗӨВЛӨЛ НЬ ҮНДСЭН ЧИГ ҮҮРГЭЭ БИЕЛҮҮЛЭЭГҮЙ,
ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ЖИГДРЭЭГҮЙ БАЙНА.

АУДИТЫН НЭР: ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН ТАЛААР ТӨРӨӨС БАРИМТАЛЖ БҮЙ
БОДЛОГО, ТҮҮНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН

АУДИТЫН КОД: СБА-2024/20-16-ШТА-ГА

Баруун-Урт 2024 он

Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор Г.Даваа

Утас: 70518396 Цахим хаяг: davaag@audit.gov.mn

Аудитын менежер М.Нарантуяа

Утас: 70512123 Цахим хаяг: narantuyam@audit.gov.mn

Ахлах аудитор Н.Болдбаатар

Утас: 70512127 Цахим хаяг: boldbaatarn@audit.gov.mn

Аудитор Э.Алтансүх

Утас: 70512127 Цахим хаяг: altansukhe@audit.gov.mn

Аудитор Б.Ганццэг

Утас: 70512127 Цахим хаяг: gantsetsegb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дараах
хаягаар авна уу. Цахим хуудас: www.audit.mn

Аудитын зорилт, хамарсан хүрээ, стандарт, арга зүйн талаарх мэдэгдэл	
Аудит хийх үндэслэл, бүрэн эрх	Аудитыг Төрийн аудитын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1, 11.5 дахь зүйлийг үндэслэн мөн хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1-д заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд УИХ-ын Төсвийн Байнгын хорооны 2023 оны 08 дугаар тогтоолыг үндэслэн гүйцэтгэв.
Аудитын зорилт	Хүүхэд хамгааллын талаар төрөөс баримталж буй бодлого, түүний хэрэгжилт болон бий болсон үр дүнд гүйцэтгэлийн аудит хийж, дүгнэлт зөвлөмж боловсруулан Улсын Их Хурлын байнгын хороо, холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулахад аудитын зорилго оршино.
Аудитын хамарсан хүрээ	Аудитад Хүүхэд хамгааллын тухай хуулийн хүрээнд хүүхэд хамгааллын чиглэлээр, үйл ажиллагаанд оролцдог төрийн болон төрийн бус байгууллагуудын 2019-2023 оны баримт, мэдээллийг хамруулан аудитыг гүйцэтгэлээ.
Аудитын арга зүй, шалгуур үзүүлэлт	Аудитыг гүйцэтгэлийн аудитын стандарт АДБОУС 100, 300, 400, 3000-3100, 4000, Монгол Улсын төрийн аудитын стандарт MNS 6817-5:2020 Гүйцэтгэлийн аудитын зарчим, MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, MNS 6817-7:2020 Гүйцэтгэлийн аудитын стандарт, MNS 6817-8:2020 Нийцлийн аудитын стандарт, "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын дагуу аудитын зорилго, зорилт, асуудлын шинжилгээний асуултад хариулт өгөхөд шаардагдах бүх төрлийн нотлох баримтыг цуглуулж, баримтжуулан, тэдгээрийг нягтлан шалгах, дүн шинжилгээ, харьцуулалт, тулган баталгаажуулалт, түүвэрлэлт хийх, судалгаа авах арга зүйг ашиглаж аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж боловсруулав.
Аудитын бүрэлдэхүүн, хугацаа	Аудитыг Сүхбаатар аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга бөгөөд тэргүүлэх аудитор Г.Даваа удирдаж, аудитын менежер М.Нарантуяа чанарын хяналтыг хэрэгжүүлж, ахлах аудитор Н.Болдбаатар, аудитор Э.Алтансүх, Б.Ганцэцэг нар 2024 оны 08 сарын 12-ны өдрөөс 10 сарын 25-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд аудитыг гүйцэтгэв.

БҮЛЭГ А. ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДЫН ДУНДЫН МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГДСЭН САН БҮРДЭЭГҮЙ, МЭРГЭЖЛИЙН НИЙГМИЙН АЖИЛТАН, СЭТГЭЛ ЗҮЙЧ ДУТМАГ БАЙГАА НЬ ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТЭД СӨРГӨӨР НӨЛӨӨЛЖ БАЙНА.

Аудитын асуулт	Аудитын үр дүн
А. Хүүхэд хамгааллын талаар төрөөс баримталж буй бодлого, тогтолцоо оновчтой эсэх?	- Хүүхэд хамгааллын хууль, бодлого нь "Алсын хараа-2050"-тай нийцдэг ч хүүхдийн хөгжил, хамгааллын хөтөлбөрүүд хүлээн авагчдын онцлогт тохироогүй байна. - Хүүхэд хамгааллын үйл ажиллагааны дундын мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдээгүй, мэргэжлийн нийгмийн ажилтан, сэтгэл зүйч дутмаг байна.

БҮЛЭГ Б. ГЭР БҮЛИЙН ХҮЧИРХИЙЛЛЭЭС УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНД ХҮҮХЭД ХАМГААЛЛЫН ТӨСВИЙН 16.9 ХУВИЙГ ЗАРЦУУЛЖ, МӨН ЭРСДЭЛТ НӨХЦӨЛД БАЙГАА ХҮҮХДИЙГ ДУТУУ БҮРТГЭСНЭЭС ШАЛТГААЛАН УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ ҮЙЛЧИЛГЭЭНД БҮРЭН ХАМРУУЛААГҮЙ БАЙНА.

Аудитын асуулт	Аудитын үр дүн
Б. Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний төлөвлөлт, төсөвлөлт үр өгөөжтэй, хүүхдэд ээлтэй байж чадсан эсэх?	- Хүчирхийлэлд өртсөн 315 хүүхдийн 97.5 хувь нь гэр бүлийн орчинд хүчирхийлэлд өртсөн боловч хүүхэд хамгааллын төсвийн зөвхөн 16.9 хувийг гэр бүлийн хүчирхийлэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд зарцуулжээ. - Хүүхэд хамгааллын зардлын 3.1 сая төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулж, эрсдэлт хүүхдүүдийг дутуу бүртгэснээс шалтгаалан урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээнд бүрэн хамруулаагүй.

БҮЛЭГ В. ХҮҮХДИЙН ТӨЛӨӨ ЗӨВЛӨЛ БОДЛОГЫН ХЭРЭГЖИЛТЭД ХЯНАЛТ ТАВИХАД АНХААРАХ ШААРДЛАГАТАЙ, МӨН ХҮЧИРХИЙЛЭЛД ӨРТСӨН ХҮҮХДИЙН 80-ИАС ДЭЭШ ХУВИЙГ 108 УТСАНД МЭДЭЭЛЭЭГҮЙ БАЙНА.

Аудитын асуулт	Аудитын үр дүн
В. Хүүхэд хамгааллын талаар баримталж буй бодлогын хэрэгжилт үр дүнтэй эсэх?	• Хүүхдийн төлөө зөвлөл нь хүүхэд хамгааллын бодлогын хэрэгжилтэд хяналт тавихад чиглэсэн арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна. • Гэр бүлийн орчинд архидалтаас болж хүүхэд ихээр хүчирхийлэлд өртсөн, БШУГ болон ХГБХХГ хооронд мэдээлэл солилцоо хангалтгүй, АНЭ гадны шалтгаант бэртэл, гэмтлийг 108 утсанд мэдээлдэггүй, мориноос унасан хүүхдүүдэд урьдчилан сэргийлэхээс бусад үйлчилгээг кейс нээлгүйгээр үзүүлжээ. • Хүчирхийлэлд өртсөн 387 хүүхдийн 87.6 хувь буюу 339 хүүхдийн мэдээллийг 108 утсанд бүртгүүлээгүй байна.

ДҮГНЭЛТ:

Аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг гаргаж байна.

- Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын үйл ажиллагаа нь хүүхдийн амьдралын нөхцөл байдал, эрсдэл, нийгмийн бүлгийн онцлог, насны ялгаа зэрэг олон хүчин зүйлээс хамаардаг боловч хүүхдийн хөгжил, хамгааллын хөтөлбөрүүд нь хүлээн авагчдын онцлогт тохироогүй байна.
- Хүүхэд хамгааллын дундын мэдээллийн нэгдсэн сан бүрдээгүй, мэргэжлийн нийгмийн ажилтан, сэтгэл зүйч дутагдалтай, Хүүхдийн төлөө зөвлөл нь хүүхэд хамгааллын бодлогын хэрэгжилтэд хяналт тавихад чиглэсэн арга хэмжээг төлөвлөж, хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.
- Гэр бүлийн орчинд нийт хүчирхийллийн 97.5 хувь нь үйлдэгдэж байхад хүүхэд хамгааллын төсвийн зөвхөн 16.9 хувийг гэр бүлийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд зарцуулсан байна.
- Хүүхэд хамгааллын зардлын 3.1 сая төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулж, эрсдэлт хүүхдүүдийг дутуу бүртгэснээс урьдчилан сэргийлэх үйлчилгээнд бүрэн хамруулаагүй байна.
- Гэр бүлийн орчинд архидалтаас болж хүүхэд ихээр хүчирхийлэлд өртсөн, БШУГ болон ХГБХХГ хооронд мэдээлэл солилцоо хангалтгүй, АНЭ гадны шалтгаант бэртэл, гэмтлийг 108 утсанд мэдээлдэггүй, мориноос унасан хүүхдүүдэд урьдчилан

сэргийлэхээс бусад үйлчилгээг кейс нээлгүйгээр үзүүлжээ.

- Хүчирхийлэлд өртсөн 387 хүүхдийн 87.6 хувь буюу 339 хүүхдийн мэдээллийг 108 утсанд бүртгүүлээгүй нь хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд цахимаар хяналт тавих боломжгүй болох сөрөг үр дагавартай бөгөөд насанд хүрэгчтэй хамт гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн, хохирогч хүүхдүүдийн хувьд зөвхөн эх, асран хамгаалагч дээр кейс нээх байдлаар үйлчилгээ үзүүлж байгаа нь хүүхдүүдийн ялгаатай үйлчилгээ авах хэрэгцээг бүрэн хангаж чадахгүй байна.

ЗӨВЛӨМЖ:

Аудитаар өгсөн дүн дүгнэлтэд үндэслэн дараах зөвлөмжийг өгч байна.

Сүхбаатар аймгийн Засаг дарга /Хүүхдийн төлөө зөвлөлийн дарга/-д:

- Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хорооны гишүүдтэй давхардаж байгаа тул тус зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг шинэчилж, зөвлөлийн жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд хүүхэд хамгааллын бодлогын хэрэгжилтэд хяналт тавихтай холбоотой арга хэмжээг тусгаж, хэрэгжүүлж байх.

Сүхбаатар аймгийн Хүүхэд, гэр бүлийн хөгжил, хамгааллын газарт:

- Хүүхдийн төлөө зөвлөлийн ажлын албаны чиг үүргийн дагуу хүүхэд хамгааллын холбогдох хууль тогтоомж, хөтөлбөр, конвенц, НҮБ-ийн Хүүхдийн эрхийн хороо болон бусад олон улсын байгууллагуудаас өгсөн зөвлөмж зэрэг хүүхэд хамгааллын бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтэд хяналт тавихад чиглэсэн арга хэмжээг судалж, Хүүхдийн төлөө зөвлөлийн үйл ажиллагааны жил бүрийн төлөвлөгөөнд тусгуулах, хэрэгжилтийг тайлагнаж байх.
- Хүүхэд хамгааллын үйл ажиллагааны хэрэгжилт, үр дүнд тогтмол хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, жил бүр Хүүхдийн төлөө зөвлөлд танилцуулж байх, хамгаалах, нөхөн сэргээх болон урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардлыг зориулалтын дагуу зарцуулах.
- Насанд хүрэгчийн хамт гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн хүүхдүүд;

хүчирхийллийн улмаас болон олон нийтийн газар бэртэж, гэмтсэний улмаас эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ авсан хүүхдүүд; хурдан морины уралдаанд мориноос унасан, бэртсэн хүүхдүүдийн мэдээллийг 108 утсанд бүртгүүлж, шуурхай тусламжийн болон хамгаалах, нөхөн сэргээх үйлчилгээг (кейс нээж) үзүүлэх талаар хамтарсан багт арга зүйн зөвлөмж, чиглэл хүргүүлж, хяналт тавьж ажиллах.

- Үйл ажиллагааны статистик тоо мэдээг батлагдсан маягтын дагуу бүрэн гаргаж, хадгаламжийн нэгж болгон архивлах, нөхцөл байдлын үнэлгээ, хувийн хэргийн хадгаламжийн нэгжийг архивын шаардлагад нийцүүлэх.
- Шашны сургуулийн хүүхдүүдийн мэдээллийг тогтмол хугацаанд гаргуулан авч, хүүхэд хамгааллын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, хүүхдийн эрх, хамгааллын чиглэлээр арга зүйн зөвлөгөө өгч, хамтран ажиллах.
- БШУГ, ЭМГ, ХХҮГ, НДГ болон холбогдох бусад төрийн байгууллагуудаас эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхдүүдийн мэдээллийг тодорхой хугацааны давтамжтайгаар авч, дүн шинжилгээ хийн, улмаар эрсдэлт нөхцөлд байгаа хүүхдийн программд оруулж, мэдээллийн санг шинэчлэх ажлыг тогтмол хугацаанд зохион байгуулах.

---oOo---

